

5. 2. 19 Psychologie

Časové, obsahové a organizační vymezení

ročník	1.	2.	3.	4.
hodinová dotace	0	0	2	0

Realizuje se vzdělávací obor Občanský a společenskovědní základ vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP pro gymnázia a integruje se vzdělávací oblast Člověk a svět práce a částečně také vzdělávací obor Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Tento volitelný seminář je zaměřen především na teoretické vědomosti, které absolventi uplatní v přijímacím řízení a následném studiu na vysokých školách. Procházejí všechny klíčové kompetence a prověřují se schopnosti studentů ve zvládnání průřezových témat. Jednotlivé dvouhodinové bloky navazují na dříve získané vědomosti, které jsou rozšířeny o další teoretické oblasti. Ve čtvrtém ročníku seminář propojuje teorii s praxí, neboť studenti během tohoto školního roku získají nejenom teoretické vědomosti z oblasti pedagogiky, ale současně si vyzkouší i praktické vedení vyučovací hodiny

Žák je veden k tomu, aby zejména

- rozšiřoval již nabyté znalosti a vědomosti a současně je aplikoval v praktických činnostech
- se učil klást otázky, pochybovat a podporovat názorovou pluralitu
- hledal odpovědi na rozmanitá témata související s vývojem osobnosti a společnosti i jedince v něm
- kriticky hodnotil stav společnosti a dovedl aplikovat své poznatky
- rozvíjel své komunikační dovednosti a obhajoval své názory formou diskuse
- porovnával rozmanitost názorů na podstatu světa, porovnával je a tím utvářel názor vlastní

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k využívání různých informačních zdrojů a tím rozvíjí schopnost kriticky přistupovat ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávat a využívat při studiu
- klade důraz na mezipředmětové vztahy s cílem upevňovat a chápat získané informace v souvislostech
- připravuje žáky ke kritickému přístupu k vlastní práci a výsledkům

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly tak, aby žáci museli identifikovat problémy a systematicky používali vhodné metody k jejich řešení
- vede žáky k interpretaci získaných poznatků a k schopnosti nacházet argumenty a důkazy a tím obhajovat závěry
- nabízí žákům různé postupy při řešení problémů a vede k odhalování kladů a záporů jednotlivých řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- klade důraz na komunikační dovednosti různého typu, s důrazem na jasnost, srozumitelnost a přiměřenost
- vyvolává různé komunikační situace s důrazem na správnou interpretaci a věcnou argumentaci s cílem dosáhnout porozumění
- zadává samostatné práce s následnou prezentací

Kompetence sociální a personální

Učitel

- uplatňuje týmovou práci, skupinové projekty a společné prezentace výsledků práce žáků
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- seznamuje žáky v průběhu práce s různými způsoby sebereflexe, sebepoznání a podporuje jejich osobnostní rozvoj a sebevědomí

Kompetence občanská

Učitel

- motivuje žáky ke sledování a posuzování událostí veřejného života a tím podněcuje jejich zapojení do občanského života
- poskytuje žákům prostor pro uvědomění si svých práv a povinností a vede je k zodpovědnému chování ve vztahu k vlastní osobě i k zájmům veřejným

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- pomáhá žákům rozvíjet jejich osobní a odborný potenciál
- motivuje žáky k zodpovědnému přístupu při rozhodování o budoucím profesním zaměření s ohledem na osobní předpoklady a možnosti
- podporuje žáky v aktivním přístupu, iniciativě a tvořivosti, inovaci
-

ROČ.	TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, POZNÁMKY
3. septima	19.1 ČLOVĚK JAKO JEDINEC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ objasní předmět psychologie jako vědy a odůvodní zákonitosti vývoje této vědy ▪ vysvětlí rozdíly jednotlivých psychologických směrů a disciplín ▪ dokáže vyložit, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnosti, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat ▪ objasní, proč a jak se lidé od sebe odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka ▪ dokáže realisticky posoudit vlastní osobnost a vyhodnotit své možnosti a cíle ▪ porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví ▪ porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady ▪ dokáže uplatňovat zásady duševní hygieny při práci a učení ▪ využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí a volbě profesní orientace ▪ na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi 	<p>Psychologie jako věda</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ historický vývoj a předvědecká minulost psychologie ▪ předmět zkoumání ▪ hlavní psychologické disciplíny, směry v současné psychologii a používané metody <p>Osobnost člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ problematika fenoménu poznávání – psychické procesy, stavy a vlastnosti ve vztahu k učení ▪ zaměřenost osobnosti (potřeby, zájmy a motivace) ▪ charakteristika osobnosti, různých typologií a poruch ▪ pohled na vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života ▪ význam celoživotního učení a sebevýchovy ▪ praktická cvičení zaměřená na sebepoznání <p>Psychologie v každodenním životě</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňování zásad duševní hygieny ▪ praktické ukázky ze života kolem nás: rozhodování o životních otázkách ▪ praktické řešení náročných životních situací ▪ systém psychologického poradenství 	
	19.2 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokáže rozpoznávat důsledky životního stylu na své zdraví ▪ usiluje o pozitivní změny ve svém životě v souvislosti s vlastním zdravím a zdravím druhých ▪ do denního režimu zařazuje osvojené způsoby relaxace a uvolňovacích cvičení ▪ při řešení zátěžových situací uplatňuje osvojené způsoby regenerace 	<p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ typy zátěžových situací ▪ různé druhy stresu a způsoby jeho zvládnání ▪ důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví ▪ sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích ▪ zásady psychohygieny a různé druhy relaxací 	

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňuje správný postup při řešení závažných poranění a život ohrožujících situací ▪ rozpozná druhy zátěžových situací a hledá nejvhodnější řešení ▪ projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu ▪ uplatňuje zásady zdravého životního stylu ▪ zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování 		
	<p>19.3 ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody a konflikty s druhými řeší asertivně a konstruktivním způsobem ▪ respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky ▪ objasní jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích ▪ posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní ▪ objasní podstatu vybraných sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost ▪ vyhodnotí jednoduchý sociogram a popíše vztahy v dané skupině 	<p>Společenská podstata člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam začleňování jedince do sociálních vazeb, proces socializace ▪ mezilidská komunikace, problémy v mezilidských vztazích ▪ praktické ukázky řešení problémů v mezilidských vztazích <p>Sociální struktura společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sociální útvary, společenské instituce a organizace ▪ sociální nerovnost a sociální mobility návaznosti na ekonomické problémy společnosti ▪ jedinec ve skupině (praktické ukázky vztahů, rolí a norem chování) ▪ sociometrie – měření sociálních vztahů ve skupině <p>Sociální fenomény a procesy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formou diskuse řeší problematiku rodiny, práce, masmédií životního prostředí, sociální deviance a sociálních problémů 	